

”En hävarm för utveckling”?

En studie av Bjuvs kommuns visionsarbete

Abstract

This case study focus on Bjuv's vision planning. In year 2010 Bjuv initiated a political process to create a vision which had the purpose to serve as a platform for further development in the municipality. The study tries to understand vision planning in Bjuv by using the theory of urban politics (in Swedish *stadspolitik*) and strategies which are part of the urban political perspective. The result is based on public documents and semistructured interviews with key figures in the process. My conclusions are that the vision process can be understood in terms of urban politics from various perspectives. Primarily because the vision means having a cross-sectoral perspective on development. The vision process in Bjuv can also be understood from the perspective of urban politics because it is driven by an economy oriented philosophy where the effects are supposed to gain the whole community. Furthermore are my conclusion that there has been a diffusion between Swedish municipalities where new strategies for development are being spread.

Nyckelord: Stadspolitik, visionsarbete, Bjuv, intervjumetod, visionsunderlag
Antal ord: 9 856

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställning	2
1.1.1 Forskningsproblem och relevans	2
1.2 Disposition	2
1.3 Teoretisk ansats	3
2 Metod och material	4
2.1 Vetenskapsteoretisk diskussion	4
2.2 Metod	4
2.2.1 Intervjumetod.....	5
2.3 Material	5
2.3.1 Offentliga dokument	6
2.3.2 Intervjumaterial.....	6
3 Bakgrund: Bjuv	8
3.1 Bjuv.....	8
4 Teori: Stadspolitik	9
4.1 En entreprenöriell utgångspunkt.....	9
4.2 Vad är stadspolitik	9
4.3 Stadspolitik – en institutionell praktik	11
4.4 Två stadspolitiska utvecklingsstrategier	12
4.4.1 Platsmarknadsföring	13
4.4.2 Visionsplanering	14
5 Visionsarbetet i Bjuv	15
5.1 Kommunfullmäktiges beslutsprocess	15
5.2 Visionsunderlaget	15
5.2.1 Bakgrunden till visionsarbetet	15
5.2.2 Visionsarbetets upplägg och strategier för det fortsatta arbetet	16
5.2.3 Bjuv i framtiden.....	17
5.3 Intervjumaterialet.....	17
5.3.1 Motiven	18
5.3.2 Organisationen.....	19

5.3.3	Omvärlden.....	20
6	Analys.....	22
6.1	Ekonomiska drivkrafter?.....	22
6.2	Den förändrade synen på det lokala.....	23
6.3	Stadspolitiska strategier – ett tvärsektoriellt angreppssätt	24
6.3.1	Utveckling genom platsmarkandsföring	25
6.3.2	Utveckling genom visioner	25
6.4	Samstämmighet: framgångsfaktor eller problem?.....	26
7	Avslutning.....	28
7.1	Slutsats	28
7.2	Förslag på vidare forskning.....	28
8	Referenser	30
8.1	Primärkällor.....	30
8.1.1	Intervjuer	30
8.1.2	Offentliga dokument	30
8.2	Sekundärkällor.....	30
Bilaga	33
	Intervjumall.....	33

1 Inledning

Det har funnits ett starkt önskemål under många, många år att hitta ett sätt att bygga bort det, att åstadkomma en planskild korsning. Konkret, till synes ganska banalt, betongbro. Men i det ligger [...] tanken om vad den kan åstadkomma. Hävarmen.

Tjänsteman

År 2010 inledde Bjuvs kommun arbetet med att ta fram en kommunal visionsplan. Det beskrivs som ”en milstolpe i Bjuvs historia” och kom från den länge olösta frågan om en planskild korsning¹ i centralorten (Bjuvs kommun 2011a:5). Visionsarbetet ska verka som en plattform för att ge Bjuv bästa tänkbara förutsättningar och syftar framförallt till att förändra kommunens självbild samt ge en samlad syn på de möjligheter som finns (Bjuvs kommun 2011a:5).

Samhällsplanering kan inte separeras från samhället i vilket det ingår då planeringen är kontextuellt utformad i tid och rum. På så sätt representerar samhällsplaneringen en politisk och ideologisk position och blir således en del av en politisk process för att styra samhällsutvecklingen (Christoferson – Öhman 2000:1).

Varumärksbyggande och identitetsskapande är viktiga faktorer i kommuners utvecklingsstrategier, där strävan mot att vinna fördelar gentemot andra kommuner är den främsta drivkraften (Möllerström 2011:17). Denna utveckling är en del av en förändrad syn på samhällsplanering, där riktningen gått från att planera med fasta tydliga mål till att diskutera önskvärda resultat med hjälp av visioner. Visionerna står i kontrast till det som kommit att bli många kommuners verklighet nämligen nedläggning och utflyttning. Det har därför blivit viktigt för kommuner att skapa strategier för förnyelse (Christoferson – Öhman 2000:2ff). Parallellt med denna utveckling har fenomenet stadspolitik vuxit fram med syftet att skapa åtgärder som ska driva staden i önskvärd riktning (Dannestam 2009:99f).

Det är utifrån resonemanget ovan jag har blivit intresserad av att studera fenomenet kommunal visionsplanering² ur ett stadspolitiskt perspektiv och det är detta som ligger till grund för min studie.

¹ En planskild korsning innebär en väg eller gatukorsning i skilda plan. I detta fall innebär det att järnvägen och bilvägen separeras i olika markhöjd genom en bro (Nationalencyklopedin 2012 ”planskild korsning”).

² Se stycke 4.4.2 för definition av visionsplanering.

1.1 Syfte och frågeställning

Jag vill undersöka hur Bjuvs kommuns visionsarbete kan förstås utifrån de strukturella förändringar som skett inom synen på samhällsplanering. Utifrån detta blir syftet att med utgångspunkt i teorin om stadspolitik förstå visionsarbetet i Bjuv.

Min frågeställning är:

- Hur kan Bjuvs visionsarbete förstås utifrån teorin om stadspolitik?

1.1.1 Forskningsproblem och relevans

Jag har valt att studera Bjuvs kommuns visionsarbete och försöka förstå det utifrån ett mer generellt perspektiv. För att göra detta tar jag hjälp av befintlig teoribildning kring urban utveckling med utgångspunkt i begreppet stadspolitik. Utifrån detta kommer jag att analysera visionsarbetet i Bjuvs kommun. Härigenom uppnår min studie inomvetenskaplig relevans och knyter an till forskningens krav på kumulativitet (Teorell – Svensson 2007:18). Mitt forskningsproblem vilar på empiriska grunder då jag studerar ett konkret fall. Enligt min kännedom saknas befintlig forskning om Bjuvs visionsprocess och resultatet kan komma att ha betydelse för Bjuvs utveckling. Således knyter forskningsproblemet även an till kravet på utomvetenskaplig relevans (Teorell – Svensson 2007:18). I min studie har jag valt fall enligt principen om ”fall av”, vilket gör att jag får en teoretisk anknytning (Teorell – Svensson 2007:47). Bjuv är ett fall av kommunal visionsplanering vilket är en del i en urban utvecklingstrend. Det innebär att jag i min studie väljer fall utifrån en slags generaliserbarhet.

1.2 Disposition

I det inledande kapitlet har jag introducerat bakgrunden till uppsatsen samt presenterat syfte och frågeställning. Metod och material diskuteras i kapitel två. Kapitel tre innehåller en kort beskrivning av kommunen Bjuv. Det fjärde kapitlet består av uppsatsens teoridel. Kapitel fem behandlar resultatet av det insamlade material där visionsarbetet i Bjuv beskrivs genom offentliga dokument och intervjumaterial. Kapitel sex består av analysen där jag analyserar visionsarbetet i Bjuv med teorin om stadspolitik. Avslutningsvis presenteras i kapitel sju mina slutsatser och jag ger förslag på vidare forskning. Närmast klargörs den teoretiska grund som uppsatsen vilar på.

1.3 Teoretisk ansats

Min teoretiska diskussion utgår från begreppet stadspolitik vilket statsvetaren Tove Dannestam utvecklar i sin avhandling *Stadspolitik i Malmö – Politikens meningsskapande och materialitet* (2009). Dannestams avhandling utgör grunden för mitt teoretiska resonemang. Mikael Granbergs avhandling *Från lokalvälfärdsstat till stadspolitik – Politiska processer mellan demokrati och effektivitet: Vision Mälarstaden och Östra hamnen i Västerås* (2004) är också en viktig referenspunkt för min teoretiska diskussion om begreppet stadspolitik.

Granberg och Dannestam väljer att se stadspolitik som en variant av lokalpolitik vilket motiverar varför det är relevant att använda ett stadspolitiskt perspektiv på en kommun. Det stadspolitiska perspektivet blir användbart då de visar vad den lokala politiken faktiskt innehåller och utgår inte från det traditionella välfärdstänket som ofta genomsyrat den lokalpolitiska debatten (Granberg 2004:14f; Dannestam 2009:103). Därför förstår jag stadspolitik som den politik vilken kretsar kring lokala kommunala aktörer eftersom min empiriska undersökning fokuserar på Bjuv och de strategier som kommunen använder.

En annan central referens är David Harveys artikel *From managerialism to entrepreneurialism: The transformation of urban governance in late capitalism* (1989) samt Tim Hall och Phil Hubbards artikel *The entrepreneurial city: New urban politics, new urban geographies?* (1996). Dannestam väljer att förstå fenomenet stadspolitik utifrån begreppet entreprenörsstaden (se Harvey 1989), vilket även jag väljer att utveckla. Vidare anlägger hon ett ekonomiskt perspektiv på sin förståelse av stadspolitik.

Utifrån den teoretiska diskussionen om stadspolitik resonerar jag sedan vidare kring två stadspolitiska åtgärder nämligen styrning med visioner och platsmarknadsföring. Dessa kan ses som kommunalpolitiska strategier och jag väljer att se dessa som en konsekvens av stadspolitikens framväxt. Centrala referenspunkter blir i detta sammanhang Dalia Mukhtar-Landgren (2008, 2009) och Patrik Hall och Karl Löfgren (2006). Inger Christoferson och Jan Öhman (2000) bildar också en viktig referens.

Stadspolitik är ett berett begrepp som innehåller en mängd olika aspekter och perspektiv. Jag utgår från Dannestams förklaring av begreppet men jag väljer att fokusera mer på några aspekter än andra. Exempelvis är fenomenet *governance*³ centralt i stadspolitiken, men något jag väljer att inte beröra i större utsträckning.

³ *Governance* innebär att många olika aktörer från offentliga, privata och sociala sektorer samarbetar i nätverksbaserade strukturer. Vidare handlar teorin om *governance* att se hur politik skapas i processer utanför traditionella formella politiska institutioner (Mörth – Sahlin-Andersson 2006:11f; Pierre – Sundström 2009:10).

2 Metod och material

I följande kapitel presenteras min metod för materialinsamling, en introduktion av materialet och en källkritisk diskussion kring detta. Kapitlet inleds med en diskussion om mina vetenskapsteoretiska utgångspunkter.

2.1 Vetenskapsteoretisk diskussion

Min vetenskapsteoretiska utgångspunkt är den relativistiska ontologiskolan. Enligt denna teoribildning ses verkligheten som beroende av vem som studerar den (Lundquist 1993:67f). Skolan härstammar från hermeneutiken vilken poängterar mänsklig subjektivitet där verkligheten ska bli förstådd från insidan istället för att undersökas från utsidan (Hollis 2008:16). Hermeneutiken kan ses som en form av tolkningslära, där en handling eller text tolkas för att förstå syftet (Teorell – Svensson 2007:99). Således handlar det om att förstå meningen med agerandet (Hollis 2008:17). Ett hermeneutiskt perspektiv är relevant för mig då min frågeställning utgår från en form av tolkning och en strävan efter att skapa förståelse.

Denna vetenskapsteoretiska utgångspunkt innebär en svårighet att uppnå fullständig objektivitet. Det betyder att studien kan göras på andra sätt vid andra tillfällen av mig själv eller av någon annan. Tolkningen av materialet blir annorlunda beroende på vem som studerar det. Det kan leda till svårigheter att uppnå ömsesidig förståelse kring det insamlade material eftersom det ständigt omtolkas då man kan se på samma material ur flera perspektiv. På grund av omöjligheten att uppnå fullständig objektivitet blir det viktigt för mig att sträva efter intersubjektivitet i uppsatsarbetet. Det innebär att jag noga måste redovisa alla steg i uppsatsprocessen (Teorell – Svensson 2007:54). Genom kontinuerliga referat och citat till mitt insamlade material kan läsaren själv tolka och dra slutsatser, vilket stärker intersubjektiviteten. Transkribering av intervjumaterialet gör också att intersubjektiviteten stärks.

2.2 Metod

Jag använder mig av kvalitativ metod vilken syftar till att göra beskrivningar och skapa förståelse för fallet som undersöks (Teorell – Svensson 2007:10). Jag avser att göra en enskild fallstudie, vilket ger mig möjlighet att studera ett medvetet utvalt fall där ett specifikt fenomen står i fokus (Teorell – Svensson 2007:80ff). I

min studie är fallet Bjuvs kommun och fenomenet som undersöks är kommunalt visionsarbete. Jag gör vidare en teorianvändande studie för att kasta ljus på fenomenet jag studerar. Därtill är min metod för materialinsamling att genomföra semistrukturerade samtalsintervjuer vilket diskuteras nedan.

2.2.1 Intervjumetod

Min strategi för materialinsamling består av intervjuer. Jag väljer intervjumetoden för att skapa djupare förståelse för visionsarbetet i Bjuv.

Jag har gjort intervjuer med nyckelpersoner i visionsprocessen för att få en djupare förståelse för visionsarbetet. Jag har därför intervjuat både tjänstemän, politiker och konsulter i Bjuvs kommun och personerna verkar inom områden som har relevans och koppling till mitt problemområde. Informanterna valdes ut med hjälp av en variant av snöbollsprcess (Teorell – Svensson 2007:86), där jag genom visionsunderlaget utläste vilka personer som är ansvariga och har varit involverade. På så sätt förstod jag vilka som var relevanta nyckelpersoner.

Intervjuerna genomfördes som semistrukturerade kvalitativa intervjuer. Kvalitativa intervjuer syftar till att synliggöra hur fenomen gestaltar sig och är användbart när syftet är att låta människor beskriva sin omkringliggande miljö och hur denna uppfattas (Bryman 2008:436f). Metoden innebär att jag har möjlighet att styra intervjun efter min på förhand utarbetade intervjumall, vilket innebär att jag får svar på mina frågor samtidigt som informanten får stort utrymme. Eftersom jag vill skapa förståelse för visionsarbetet fick intervjupersonerna tala förhållandevis fritt.

Jag beslutade i ett tidigt skede att göra sju intervjuer, då jag ansåg att materialet skulle vara tillräckligt omfattande och att det innebar att jag uppnådde empirisk mättnad (Bryman 2008:700). I och med informanternas roll kunde de bidra med lämplig information. Intervjuerna har haft samma upplägg och varade mellan cirka 30 till 60 minuter. Informanterna har i huvudsak blivit presenterade samma frågor, dock har några av frågorna varierat beroende på i vilken förvaltning eller politiskt organ personen verkar. Intervjumallen har utformats utifrån kommunens visionsunderlag samt begreppet stadspolitik⁴. Samtliga intervjuer har spelats in och transkriberats.

2.3 Material

Jag har studerat material från Bjuvs kommun där offentliga dokument i form av visionsunderlaget från år 2011 är grunden. Jag använder mig även av beslutsprotokoll från kommunfullmäktige och det primära empiriska materialet

⁴ Se bilaga för intervjumall.

består också att av intervjumaterialet. Annat material som är relevant för min studie är generellt material om kommunen Bjuv, vilket kommer att utgöras av sekundärkällor.

2.3.1 Offentliga dokument

Jag har studerat beslutsprotokoll från Bjuvs kommunfullmäktige. Dessa hjälper mig att få en övergripande bild över den politiska processen kring visionsarbetet. De protokoll jag har studerat sträcker sig över tidsperioden våren 2010 till och med hösten 2011.

Jag använder också Bjuvs kommuns visionsunderlag från år 2011 för att förstå visionsarbetet i Bjuv. Dokumentet heter *Berättelsen om visionsarbetet 2010. Dokumentation av visionsarbetet under 2010 och ett underlag till det fortsatta arbetet med visionen*. Dokumentet ska ses som ett resultat av det visionsarbete som kommunen genomfört under 2010 och innehåller en bakgrund till visionsarbetet, ett underlag samt ett avsnitt om strategier och arbetssätt. Vidare innehåller dokumentet resultatet av de seminarier och studiebesök kommunen gjorde⁵. Syftet är att visionsunderlaget ska ligga till grund för Bjuvs fortsatta utveckling (Bjuvs kommun 2011a:9). Det är politiker och tjänstemän i Bjuv som tillsammans har arbetet fram materialet.

Visionsunderlaget från 2011 fungerar som en grund för min studie. Genom visionsplanen får jag kunskap om de övergripande mål och visioner som finns för kommunen, men också hur dessa ska realiseras och vad visionen *de facto* innehåller. Jag är medveten om att jag måste ställa mig kritisk till informationen i visionsunderlaget och fundera över vilka intressen som kan finnas bakom. Visionsunderlaget kan ses som en del av visionsarbetet och syftar därför till att projicera en bestämd bild utåt, vilket gör det till en del av kommunens marknadsföring. Det betyder att om jag hade studerat andra offentliga dokument, exempelvis om jag valt att djupare studera protokoll från olika politiska organ, kanske bilden av visionsarbetet blivit en annan.

2.3.2 Intervjumaterial

Jag har genomfört sju intervjuer med nyckelpersoner i visionsarbetet, både tjänstemän och politiker. Genom informanternas positioner ger intervjuerna mig en god inblick i visionsarbetet.

Intervjuerna ska tillsammans med de övriga materialet ligga till grund för min beskrivning av visionsarbetet. I uppsatsen har jag valt att presentera intervjumaterialet i löpande text utifrån olika teman. I presentationen av materialet framgår inte vem som sagt vad, eftersom jag inte anser det vara relevant att presentera detta. Mitt resonemang är att det inte är individerna i sig som är

⁵ Här efter kallar jag detta dokument för visionsunderlaget.

intressanta utan snarare är det informationen de kan delge som är av intresse för uppsatsen.

Det är viktigt med ett kritiskt förhållningssätt till mig själv och min egen påverkan på intervjumaterialet. Det intervjumaterial jag väljer att presentera är det som jag ansett ha relevans för min frågeställning. Jag är medveten om att svaren jag fått beror på frågorna jag ställt och hade jag ställt andra frågor hade jag fått andra svar. Likaså är svaren speglade av vilka jag valde att intervjua. Om jag exempelvis valt att endast intervjua förtroendevalda från oppositionspartier hade svaren på frågorna eventuellt blivit andra. Jag anser dock att de informanter jag valt har en faktisk makt att påverka visionsarbete i Bjuv och anser därför att mitt urval är givande för studien.

I intervjuerna upplevde jag att de tillfrågade gav förhållandevis lika svar på mina frågor vilket innebär att informanterna ger en ensidig bild av processen. Några avvikande synpunkter finns, men inga svar skiljer sig radikalt från grundföreställningen som förmedlas. De samstämmiga svaren ska inte ses som märkvärdigt, men det är tecken på att det kan finnas tendenser hos materialet. Det är viktigt att ställa sig kritisk till materialet och i mitt fall är det speciellt viktigt att ta hänsyn till tendenskriteriet. Tendenskriteriet innebär att källan kan ha ett intresse att framhäva informationen från ett perspektiv (Teroell – Svensson 2007:106). Den samstämmiga bilden påverkar resultatet av min undersökning då endast en version av processen ges. Det gör det svårt att hitta andra aspekter vilket hade gett ett bredare perspektiv. Jag måste även ställa mig kritisk till om jag genom intervjufrågorna fått svar på de jag ville vilket kan jämföras med diskussionen om reliabilitet (Teorell – Svensson 2007:56f).

3 Bakgrund: Bjuv

I följande kapitel kommer jag att kort beskriva Bjuvs kommun, kommunens utveckling och situation idag.

3.1 Bjuv

Bjuv är till ytan en utav Skånes mindre kommuner med en befolkning på 14 851 invånare varav 47 procent bor i centralorten Bjuv (Söderman 2012). Kommunen består även av tätorterna Billesholm och Ekeby. De tre orterna Bjuv, Billesholm och Ekeby utgjorde tidigare tre kommuner men år 1974 slogs de samman och bildade Bjuvs kommun (Lieberg 2000:17).

Bjuvs kommun har en tradition av industri och växte fram som ett gruvsamhälle. Kommunen är fortfarande starkt präglad av sin historia som gammal bruksort och har djupa arbetartraditioner. Samhället har länge dominerats av tre stora industrier vilket inneburit att invånarna har kunnat gå från grundskolan direkt till arbete inom industrin (Lieberg 2000:49). Kommunen har därför en relativt låg utbildningsnivå, 16 procent fortsätter till eftergymnasiala studier vilket kan jämföras med rikets 34 procent (Bjuvs kommun 2006:5). Idag består Bjuvs näringsliv till stor del av tillverkningsindustri som står för 52 procent av kommunens arbetstillfällen. Siffran sjunker i samband med den strukturomvandling som idag sker i kommunen (Bjuvs kommun 2006:8). Förändringen i kommunens näringsliv innebär att tillverkningsindustrin med relativt låg kunskapsintensitet flyttar från kommunen och ersätts med kunskapsintensiv industri (Bjuvs kommun 2006:8). Kommunen har sedan 2006 aktivt arbetat med områden som arbete och tillväxt för att minska bidragsberoende, arbetslöshet för att höja utbildningsnivån (Bjuvs kommun 2006:5). Utvecklingen som beskrivs innebär att Bjuv har hamnat i en neråtgående spiral. En gammal industrikommun med låg utbildningsnivå och dålig studiemotivation leder till höga sociala kostnader för kommunen (Lieberg 2000:50).

Kommunen hade mellan åren 1995 och 2004 en sammanlagd flyttningsförlust. Det är främst ungdomar i åldrarna 19 till 24 år som flyttar, men även invånare i medelåldern lämnar kommunen. Kommunen har dock haft en betydande inflyttning av barnfamiljer. Det finns en hög andel av invånare i åldersgruppen 35 till 60 år med en ökad andel pensionärer (Bjuvs kommun 2006:4). Under de senaste åren har andelen invandrare i kommunen ökat (Lieberg 2000:49).

4 Teori: Stadspolitik

Följande kapitel består av en presentation av den teori som utgör uppsatsens analysverktyg. Inledningsvis följer en redogörelse kring begreppets utgångspunkter. Detta följs av en presentation av teorin om stadspolitik, avslutningsvis diskuteras två stadspolitiska strategier.

4.1 En entreprenöriell utgångspunkt

I diskussionen om fenomenet stadspolitik väljer Dannestam att utgå från begreppet entreprenörstaden (Dannestam 2009:104).

Harvey menar att stadsutvecklingsfrågor består av nätverksbaserade strukturer, och han anser att det beror på den offentliga förvaltningen strävan efter att bli mer effektiv. Således skapas en organisation vilken påminner om en företagsorganisation⁶. Harvey menar att samarbetet mellan offentliga och privata aktörer har ökat, vilket påverkar hur städer styrs. Det i sin tur påverkar vilka beslut som tas och hur det görs. Synsättet kallar han urbant entreprenörskap (Harvey 1989). Entreprenörstaden står för den ekonomisk orienterade lokalpolitik som blivit framträdande i västeuropeiska städer (Hall – Hubbard 1996:153). Begreppet entreprenör används som en metafor över att den offentliga förvaltningen i högre grad inspireras av ett arbetssätt som har förknippats med risktagande och innovation. Något som tidigare har varit kännetecknande för det privata näringslivet (Dannestam 2009:104). Allt eftersom samarbete mellan det privata och offentliga blivit vanligare och gränser diffusare, samtidigt som stadens behov av privata medfinansiärer blivit större, ses stadens image som viktigare (Knox – Pinch 2010:91). Genom framväxten av entreprenörstaden har därför politikområden omformats och nya uppstått varav stadspolitik är ett exempel på ett nytt område som växt fram (Dannestam 2009:73).

4.2 Vad är stadspolitik

⁶ Kan jämföras med diskussionen om fenomenet new public management (se exempelvis Almqvist 2006; Røvik 2008)

Lokalpolitiska styrelseformer är under förändring vilket innebär att det blir vanligare att lokalpolitiken är ekonomiskt orienterade för att driva stadens utveckling framåt. Vidare betyder detta att välfärdsfrågor står tillbaka för att lämna plats åt tillväxtorienterade strategier (Hall – Hubbard 1996:153; Mukhtar-Landgren 2009:131f). Stadspolitik kan beskrivas som politik vilken är centrerad runt målet om ekonomisk tillväxt och faller således inte inom ramen för klassisk svensk kommunal planering (Dannestam 2009:100ff). Teoretiskt kan stadspolitik ges varierande innehåll och omfång och därmed syfta till att uppnå olika mål. Exempelvis kan en stadspolitisk åtgärd innehålla strategier för att motverka segregation såväl som tillvägagångssätt för att främja ett ekologiskt hållbart samhälle (Dannestam 2009:99). Granberg uttrycker det som att ”det är följaktligen ingen okomplicerad arena som utgör spelplanen för stadspolitiken” (Granberg 2004:16) och menar att det är en mängd olika aspekter som vävs in i stadspolitiska åtgärder. Vidare menar Granberg att stadspolitik inte innehåller en entydig politik utan utgör ett brett fält vilket fokuserar på offentliga eller politiska insatser vars mål är att utveckla staden i önskvärd riktning. Begreppet stadspolitik kan därför vara både snävt definierat men också brett integrerat då det innefattar flera policyområden. De stadspolitiska strategierna kan därför konkretiseras genom både spektakulära utvecklingsprojekt i staden såväl som breda åtgärdsprogram (Granberg 2004:15).

Stadspolitik syftar till att stärka kommuners övergripande ekonomiska utveckling (Dannestam 2009:100). Stadspolitik kan därför förstås som en kommunalpolitisk strategi som belyser vilka politiska föreställningar som ligger till grund för beslut som fattas (Mukhtar-Landgren 2009:152f). De ekonomisk orienterade strategierna tillsammans med en ny form av politisk organisering genom *governance*-relationer är det som utmärker stadspolitiken (Pierre 2011:11ff).

Ytterligare en aspekt som karakteriserar begreppet är en förändrad syn på det lokala (Granberg 2004:15). Stadspolitik används ofta i relation till begreppet lokalpolitik och kan förstås som en variant av detta (Pierre 2011:1; Dannestam 2009:100). Lokalpolitik likställs ofta med kommunalpolitik vilket innebär beslutsfattande som äger rum inom kommunen som politisk organisation (Granberg 2004:15). Lokalpolitiken har oftast definierats i relation till nationalstaten (Pierre 2011:3) och innehållsmässigt har den utgjorts av den kommunala välfärdspolitiken. Ur ett stadspolitiskt perspektiv ses istället lokalpolitiken ur ett större regionalt, nationellt och internationellt sammanhang (Granberg 2004:15). Detta tankesätt står i kontrast till den relativt inåtriktade traditionella kommunalpolitiken (Dannestam 2009:100). Dock berör stadspolitik även vad som sker på andra politisknivåer och kan därför inte sägas vara uteslutande lokalpolitiskt eftersom strategierna ofta innehåller gränsöverskridande politik (Dannestam 2009:100). Denna diskussion kan knytas till uppfattningen om kommunens ökade omvärldsberoende. Detta kan ses som en förklaring till att det bildas nätverk och det som benämns som *governance* (Montin 2007:48f).

Ännu ett perspektiv på stadspolitiken ekonomisk orienterade tankesätt är att svenska kommuner har en mer aktiv roll i den ekonomiska utvecklingen än tidigare. Ett exempel på detta är att kommuner blivit mer verksamma i den

kommunala näringslivspolitikerna. Ofta förklaras detta genom en mer internationaliserad ekonomi, strukturomvandlingar och kommuners ökade omvärldsberoende samtidigt som det skett en decentralisering av den svenska staten (Dannestam 2009:101; Pierre 2009:80f). Det har medfört att den svenska lokala ekonomiska politiken har ändrat inriktning och en ny näringslivspolitik har växt fram. Näringslivspolitikerna genomsyras idag ofta av samverkan mellan kommuner och andra aktörer, där en stor drivkraft är att skapa utveckling på lokal såväl som regional nivå (Pierre 2009:81). Sammanfattningsvis kan den nya näringslivspolitiska modellen ses som en förflyttning från begreppen hjälp och stöd till nätverk, entreprenörskap och samverkan, vilket ligger i linje med utvecklingen av stadspolitik och kan knytas an till diskussionen ovan (Dannestam 2009:101).

Genom det sammanhållna stadspolitiska perspektivet kopplas de stadspolitiska åtgärderna till en övergripande diskurs. På så sätt representerar stadspolitik dels en utvidgning av den offentliga förvaltningens ökade engagemang och dels den nya inriktning på politiken som förs (Dannestam 2009:103f).

4.3 Stadspolitik – en institutionell praktik

Utifrån det mer generella resonemanget ovan kring stadspolitik följer en fördjupning i stadspolitik som en institutionell praktik (Dannestam 2009:105).

Med institutionell praktik menar Dannestam att stadspolitik består av ett ekonomiskpolitiskt tankesätt vilket innebär att den offentliga förvaltningen ska bedriva aktiv och explicit tillväxtpolitik (Dannestam 2009:106). Stadspolitik kan innehålla en rad icke-traditionella urbana förnyelseprojekt och utvecklingsstrategier som exempelvis imagebyggande, platsmarknadsföring och *storytelling* (Hall – Hubbard 1996:161). Även om många av dessa strategier förkommit i en svensk kontext tidigare innebär framväxten av stadspolitik att det är första gången som strategierna ses ur ett helhetsperspektiv och blir på så sätt en samlad metod för lokal utveckling (Dannestam 2009:103f). Syftet är att med strategiskt arbete stärka stadens ekonomiska konkurrenskraft (Dannestam 2009:106). På så sätt försöker de stadspolitiska strategierna skapa förutsättningar för stadens konkurrenskraft genom att stödja åtgärder som ska locka investeringar och företag till staden. De positiva ekonomiska utfallet av de stadspolitiska åtgärderna ska sedan spridas till hela staden och andra politiska områden, vilket kallas nedsippningsprincipen (Dannestam 2009:109). Dannestam uttrycker det som: ”Enligt den stadspolitiska logiken skall det offentliga verka för att skapa gynnsamma förutsättningar för marknaden, vilken i sin tur agerar omfördelare genom att tillväxt automatiskt ’sippnar ner’ till andra områden” (Dannestam 2009:109). Detta kan jämföras med den engelska termen *trickle-down development* vilken innebär att nya investerare, invånare, turister och konsumenter lockas till staden. Det leder till ökade skatteintäkter vilket kan bidra till en ökad välfärd som i sin tur skapar attraktivitet (Mukhtar-Landgren 2009:130; Pierre 2011:80). Således kan en diskussion om huruvida de offentliga roll som välfärds-

och serviceinstitution utarmas eftersom den tillväxtfrämjande politiken ofta anses ske på välfärdens bekostnad (Dannestam 2009:105). Dock menar Hall och Hubbard att så inte behöver vara fallet, eftersom tillväxtsatsningar och välfärdsförsörjning inte behöver vara två motpoler. Utökandet av det ena policyområdet behöver inte automatiskt innebära en minskning av det andra⁷ (Hall – Hubbard 1996:155).

4.4 Två stadspolitiska utvecklingsstrategier

Då en ny syn på lokalpolitik uppstått har även en ny förändrad syn på kommunal samhällsplanering växt fram (Mukhtar-Landgren 2009:131). Samhällsplanering handlar om att styra samhällsutvecklingen och i svenska kommuner kan en tydlig trend utläsas, där fokus har skiftat från en fysisk planering till något som kan benämnas med termen utvecklingsplanering (Christoferson – Öhman 2000:2f; Montin 2007:52). Det handlar om att diskutera en långsiktig och önskvärd framtid som ska styra samhällsutvecklingen. Kommuner har gått från fasta tydligt preciserade mål till att diskutera det önskvärda (Montin 2007:52f; Nordström 1995:7). Samhällsplanering ska anpassas till omvärlden och de nya förändrade krav som finns. Ytterligare en ny aspekt på planeringen är att den ska skapa ekonomisk tillväxt (Nordström 1995:7). Detta betyder att dagens kommunala samhällsplanering är varierande och beroende av lokala förhållanden och förutsättningar (Christoferson – Öhman 2000:21ff). Utgångspunkten är lokala omständigheter där initiativet, ämnesområdet, planeringen och metoden formuleras av den enskilda kommunen. Gemensamt för denna typ av planering är att själva planen eller handlingen är lika viktig som det önskade resultatet (Christoferson – Öhman 2000:214). Syftet med att använda denna planeringsform är att öka kommunens tillväxt genom etablering av exempelvis verksamheter och arbetstillfällen. Även att stärka det som redan finns i kommunen är ett syfte (Christoferson – Öhman 2000:214). Detta sker ofta med bakgrund i 1970-talets urbana kriser i gamla industristäder då industrierna lades ner vilket ledde till arbetslöshet, utflyttning och social polarisering (Mukhtar-Landgren 2009:130f).

Detta kan ses som en del i framväxten av den stadspolitiska diskursen och innebär således, som nämns ovan, att en rad nya samhällsplaneringsstrategier har växt fram och/eller ses ur nya perspektiv, vilket är en del av den institutionella praktik som diskuteras ovan (Dannestam 2009:106) Nedan följer en redogörelse av två av dessa strategier.

⁷ Jämför med diskussionen om nedsippringsprincipen (Dannestam 2009:109; Pierre 2011:80; Mukhtar-Landgren 2009:130).

4.4.1 Platsmarknadsföring

Platsmarknadsföring avser att profilera staden (Hall – Hubbard 1996:162). Det finns en rad exempel på hur kommuner väljer att satsa på slogans, exempelvis *When in Europe – dont't miss Skurup*. Genom slogans satsar kommuner på ett profilerarbete för att marknadsföra sig. Profilarbetet syftar ofta till att placera kommunen på kartan vilket skapar förhoppningar om att locka turister, företag och nya invånare (Mukhtar-Landgren 2009:129). Att städer och platser utvecklas i termer av varumärken blir vanligare. Detta tankesätt utgår från marknadens principer och staden ses som en produkt där målet är att skapa ett attraktivt varumärke (Stigel – Frimann 2006:247f).

Att ge en enhetlig definition av begreppet platsmarknadsföring är problematiskt, både ur en praktisk såväl som en teoretisk synvinkel. Speciellt svårt blir det då begreppet ofta används i olika sammanhang och innebörden av begreppet blir sammankopplat med den betydelse begreppet tillskrivs (Berglund – Cars – Olsson 2006:13). Mukhtar-Landgren menar att metoden ingår i det som benämns som urbana förnyelsestrategier och ska därför ses som en del i en större förändring kring städernas utveckling (Mukhtar-Landgren 2008:223). Platsmarknadsföring kan ses som en kommunal strategi vilken syftar till att vinna komparativa fördelar genom att öka stadens attraktivitet, vilket görs genom att förändra stadens image (Mukhtar-Landgren 2008:234). Drivkraften är på så sätt tillväxtorienterad och inriktad på att öka kommunens intäkter⁸ (Mukhtar-Landgren 2009:130; Dannestam 2009:109f). Platsmarknadsföring har således blivit en kommunal planeringsstrategi och stadsplaneringsverktyg, eftersom det är en del av kommunens utvecklingsarbete. Detta visar på hur samhällsplaneringens huvudsyfte har förändrats och gått från att säkerställa välfärdstatens ideal till att skapa fördelaktiga etableringsvillkor (se diskussionen ovan) (Mukhtar-Landgren 2009:131). Dock ska inte allt kommunalt förnyelsearbete övertolkas eftersom all förnyelse av staden inte behöver innebära att kommunen bedriver platsmarknadsföring (Mukhtar-Landgren 2009:134f).

I praktiken bedrivs platsmarknadsföring genom olika utvecklingsprojekt inom staden och uttrycks genom rumsliga, organisatoriska och imageskapande aktiviteter. Konkreta exempel på sådant arbete kan vara byggnation av symbolprojekt som konserthus och idrottsanläggningar eller utveckling av kommunala slogans (Berglund – Cars – Olsson 2006:14).

Platsmarknadsföring används både internt för stadens medborgare och externt utåtriktat mot en befolkning utanför stadens gränser (Stigel – Frimann 2006:249). Syftet med platsmarknadsföring är att locka investerare och nya invånare till staden medan intern platsmarknadsföring har syftet att locka fram lokal stolthet över staden hos befintliga medborgare. Detta kallas även för *civic boosterism* (Mukhtar-Landgren 2008:235). Platsmarknadsföringen i det här sammanhanget kan därför ses som ett sätt att fostra och utbilda stadens invånare och kan ses som

⁸ Igen, jämför med diskussionen om ”nedsippringsprincipen” (Dannestam 2009:109; Pierre 2011:80; Mukhtar-Landgren 2009:130).

en form av social kontroll (Hall – Hubbard 1996:162). Det kan bli problematiskt om den stad som beskrivs inte överensstämmer med den uppfattningen om staden som medborgarna har och kan leda till att platsmarknadsföringen misslyckas. Det är därför viktigt att skapa en identitet som alla kan relatera till (Stigel – Frimann 2006:264). Varumärket "staden" måste vara oomtvistat och enhetligt för att få genomslagskraft (Mukhtar-Landgren 2008:247).

4.4.2 Visionsplanering

Utvecklingsplanering strävar efter att hålla ihop ekonomiska, sociala, kulturella, politiska och strukturella förändringar för att uppnå det önskvärda (Christoferson – Öhman 2000:3). Det önskvärda benämns ofta som en vision. Utformningen av visioner är ett växelspel mellan de inblandade samhällsaktörerna såsom planerare, politiker, näringsliv, experter och medborgare (Nordström 1995:8f). De aktörer som är inblandade ska agera i enighet med de målsättningar som finns och i linje med sitt kompetensområde (Christoferson – Öhman 2000:216).

Hall och Löfgren beskriver visionär styrning som ett svårfångat fenomen och det som idag benämns som styrning med visioner är det som tidigare kallats styrning med ideal eller utopier (Hall – Löfgren 2006:63). Författarna definierar begreppet som "en form av styrning med hjälp av auktoritativa definitioner av framtiden" (Hall – Löfgren 2006:64). Visionär styrning handlar om påverkan på ett idémässigt plan och således om idémässig påverkan. Vidare menar Hall och Löfgren att målsättningen är på en annan nivå än den mer konkreta aktiviteten, denna nivå kan ses som symbolisk eller rituell. De menar främst att denna symboliska nivå ger uttryck för en komplex historiefilosofisk teori om att fenomenen ständigt befinner sig i en utvecklingsfas mellan dåtid och framtid. Nutiden ses på så sätt som en övergångsfas mot det som ofta beskrivs som en dramatisk framtid (Hall – Löfgren 2006:65). Den visionära styrningen skapas genom att etablera konsensus kring visioner med hjälp av övertalning och vidare skapas en identitet och en omvärldsbild (Hall – Löfgren 2006:81f). Vad som ska rymmas i en visionsplan är inte helt klart och inte heller givet. Därför kan begreppet ses som ett samlingsbegrepp för en långsiktig framtidsbild. Genom att utmåla en framtidsbild bestäms en färdriktning för olika parter agerande (Nordström 1995:7).

Diskussioner om visionär styrning förs ofta på en förhållandevis abstrakt nivå men Hall och Löfgren poängterar att visionär styrning liksom annan politisk styrning beror på konkreta medel som exempelvis regler och kapital. Detta är nödvändigt för att visionen ska kunna genomföras. Det är regler och resurser som styr visionerna (Hall – Löfgren 2006:63f).

5 Visionsarbetet i Bjuv

I följande kapitel presenteras resultatet av mitt insamlade material. Nedan följer således en redogörelse av de offentliga dokumenten och det insamlade intervjumaterialet. Kapitlet inleds med en kort redogörelse för den politiska processen i Bjuvs kommunfullmäktige kring hur visionsarbetet har sett ut.

5.1 Kommunfullmäktiges beslutsprocess

Den 29 april år 2010 fattar Bjuvs kommunfullmäktige beslut om att påbörja arbetet med att ta fram ett visionsunderlag för kommunen. Visionsarbetet hade då namnet *Vision 2010* (Bjuvs kommun 2010:6). Den 31 mars år 2011 beslutar kommunfullmäktige att anta den gemensamt framtagna visionen *Vision 2020* och dess definition, strategi, handlingsplan och tidsplan (Bjuvs kommun 2011b:6). Den 16 juni år 2011 beslutar fullmäktige att ställa sig bakom det under år 2010 framtagna visionsmaterialet och anta den gemensamt framtagna visionen ”Vision Bjuv: En attraktiv Söderåskommun med fokus på boende, miljö och näringsliv”. Beslut tas också om att anta den strategi samt tidsplan inom kommunfullmäktige beslutade budgeten. Kommunchefen får i uppdrag att komma med förslag till de värden som visionsarbete ska leda till. Vidare ska kommunchefen ta fram ett konkret handlingsprogram för visionsarbetet (Bjuvs kommun 2011c:26f).

5.2 Visionsunderlaget

Nedan följer en redogörelse över Bjuvs visionsunderlag som ligger till grund för den nu antagna *Vision 2020*.

5.2.1 Bakgrunden till visionsarbetet

Syftet med arbetet under 2010 inom Vision Bjuv har varit att ta fram ett visionsunderlag som sedan ska kunna ligga till grund för det fortsatta arbetet med Vision Bjuv. Syftet har också varit att skapa ökad kunskap om Bjuvs förutsättningar och möjligheter, samt att etablera en gemensam plattform för utveckling av Bjuv.

Bjuvs kommun 2011a:10

Citatet ovan kommer från Bjuvs visionsunderlag och beskriver varför kommunen startade ett visionsarbete. Att ta ett helhetsgrepp om Bjuvs utveckling beskrivs vidare som något som föddes ur kommunens planering av den planskilda korsningen i Bjuvs centrum vilket innebar en konkret förnyelse i Bjuvs centralort. Istället för att nöja sig med att endast förändra den fysiska miljön i centrum valde kommunledningen att ta ett helhets- och tvärsektoriellt perspektiv på Bjuvs utveckling (Bjuvs kommun 2011a:10).

År 2010 inleddes visionsprocessen i Bjuvs kommun och det är första gången ett utvecklingsarbete av detta slag görs. Arbetet beskrivs som en kraftsamling för att ge Bjuvs kommun bästa tänkbara förutsättningar för att utvecklas. I visionsunderlaget kan läsas att politiker från samtliga partier i kommunfullmäktige och kommunens tjänstemän tillsammans har arbetat mot gemensamma mål. Enligt dokumentet finns en politisk vilja och enighet att fortsätta arbetet. Det viktigaste med processen har varit att förändra kommunens självbild och få en samsyn på de utvecklingsmöjligheter som finns i Bjuv. Vidare beskrivs i visionsunderlaget att genom arbete med visionen har det blivit tydligt vilka värden som finns i kommunen men också vilka utmaningar som Bjuv står inför (Bjuvs kommun 2011a:5).

5.2.2 Visionsarbetets upplägg och strategier för det fortsatta arbetet

I visionsarbetet har politiker från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen haft uppdraget att arbeta fram visionsunderlaget. Tjänstemän från kommunens ledningsgrupp samt tjänstemän på nyckelpositioner bidrog med sakkunskap. I arbetet har även externa aktörer varit inblandade, bland annat konsulter och en extern projektledare (Bjuvs kommun 2011a:10). Arbetet byggde på fyra seminarier med olika teman vilka innehöll en extern föredragshållare. I arbetsprocessen har även studieresor gjorts till Malmö, Lomma och Kävlinge där syftet var att få ytterligare kompetenshöjning samt för att få inspiration utifrån (Bjuvs kommun 2011a:11).

I visionsunderlaget kan utläsas att i samband med visionsarbetet har frågor som övergripande strategier och arbetssätt för det fortsatta visionsarbetet belysts. För det fortsatta arbetet krävs ett ekonomiskt- och resursperspektiv där det speciellt poängteras att ett ekonomiskt tankesätt bör ingå. Vidare finns idéer om att i större utsträckning samverka med näringsliv och etablera privatoffentliga finansiella lösningar och samfinansiering. Det framgår även att det ses som viktigt att våga tänka nytt för att lyckas där framåtriktade formuleringar, bred samverkan och nya samarbetsformer är arbetssätt som krävs för att lyckas med visionsarbete (Bjuvs kommun 2011a:20).

Ett strukturerat, tydligt och långsiktigt förhållningssätt ska genomsyra arbetet med visionen. För att lyckas krävs politisk enighet och en bred samverkan mellan kommun och näringsliv såväl som med föreningsliv, ideella organisationer och medborgare. Även samarbete med regionen poängteras. För att detta ska komma

till stånd är det nödvändigt med en tydlig dialog och kommunikation (Bjuvs kommun 2011a:21).

Därför blir det viktigt att utforma strategier för externa kommunikationsfrågor. Kommunen måste vara med och påverka och forma bilden av varumärket Bjuv. Alla i kommunen måste vara väl medvetna om visionen och visionsarbete för att ge en samstämmig bild. Användandet av flera kommunikationskanaler så som sociala medier eller informella möten mellan medborgare, tjänstemän och politiker kan hjälpa till att forma en samsyn över Bjuv som kan förmedlas (Bjuvs kommun 2011a:21). För att det fortsatta arbetet ska lyckas krävs att det finns en tydlig formulering av visionen med ett bestämt fokusområde och utarbetade mål. Detta ska grundas i att kommunen är väl medveten om vilka utmaningar som finns men utgångspunkten ska vara Bjuvs möjligheter (Bjuvs kommun 2011a:21).

5.2.3 Bjuv i framtiden

Bjuv är en kommun med god självkänsla. Bjuvs identitet bygger på värden som boende, verksamma och besökare uppskattar orten för. Bjuvs värden kommuniceras effektivt och kaxigt med omvärlden. Bjuv arbetar kontinuerligt med sitt varumärke och utvecklar det i dialog med boende, verksamma och omvärld.

Bjuvs kommun 2011a:19

Citatet ovan kommer från Bjuvs visionsunderlag och beskriver vad Bjuv ska stå för i framtiden. Bjuv ska vara en kommun med prisvärt boende i attraktiva miljöer med varierande upplåtelseformer och bebyggelse typer. Det ska vara en ort med en utvecklad småstadskänsla som förmedlar trygghet. Utvecklingen ska ske i samråd med medborgarna (Bjuvs kommun 2011a:17). Näringslivet ska vara varierat och diversifieras genom att gamla företag kompletteras med nya. Vidare kan utläsas av visionsunderlaget att det finns förhoppningar om att näringslivet ska präglas av en miljömedvetenhet. Det finns även förhoppningar om samverkan med högre utbildningsinstanser (Bjuvs kommun 2011a:18). Kommunen ska präglas av en Bjuvsanda där medborgarna i större utsträckning blickar framåt och välkomnar samverkan. Den geografiska placeringen i regionen ses som en stor fördel och den goda tillgängligheten ger kommunen en framskjuten position ur ett regionalt perspektiv (Bjuvs kommun 2011a:19).

5.3 Intervjumaterialet

Nedan följer en redogörelse av det insamlade intervjumaterialet.

5.3.1 Motiven

Att Bjuv bestämde sig för att genomföra en visionsprocess beskriver informanterna i termer av behov och överlevnad. En informant uttrycker det som att idén om en vision kom från något mycket grundläggande, ett desperat behov att hitta nya vägar för att förbättra Bjuvs situation. Varför det ses som en överlevnadsstrategi beskrivs som att det handlar om att ta ett aktivt grepp om Bjuvs utveckling och inte passivt studera utvecklingen från utsidan och på så sätt stanna upp. För att kunna överleva som kommun krävs ett stadigt inflöde av medborgare och genom att starta en visionsprocess tar kommunen ett samlat grepp om att försöka locka nya invånare, menar en informant.

Det här är också en fråga om att vara en kommun i framtiden, en egen kommun i framtiden, då måste vi öka befolkningsunderlaget och vi måste skapa andra ekonomiska förutsättningar.

Tjänsteman

Vidare menar informanten att det tydligaste målet nu är att öka befolkningsunderlaget med 5000 invånare fram till år 2020. Ytterligare en orsak till att visionsarbete drogs igång tror en informant beror på att en rad nya tjänstemän anställts i kommunen.

Ja, jag skulle ju kunna tänka mig nya chefer, nytt folk, nytt blod. Då ser man det på ett annat vis.

Politiker

En annan informant resonerar liknande men menar att de nya rekryteringarna i grunden kommer från ett behov som fanns. Att anställa nya menar informanten kan ses som en strategi för att tillgodose och möta behov som redan var uppmärksammade. Många utav informanterna menar att nyrekryteringar kan vara ett exempel på kommunens vilja att möta krav. Att det finns en stor medvetenhet om vilken situationer många svenska kommuner befinner sig bland högt uppsatta tjänstemän och politiker ser en informant som en viktig anledning till varför Bjuv valde att genomföra det omfattande arbetet.

Det finns också en annan syn på varför kommunen väljer att arbeta med visionsplanering där begrepp som drömmar, mål och framtid är förklaringen. Att bedriva ett visionsarbete beskrivs som ett sätt att planera framtiden där visionen egentligen handlar om att sätta upp mål som beskriver vart kommunen vill. En informant jämför visionsarbetet med att drömma, drömmen kan sedan gå i arv till yngre generationer där den utvecklas efter nya behov. Informanten menar vidare att det på så sätt skapas ett långsiktigt hållbart samhälle.

I samband med detta berör även informanten hur det finns en skillnad från förr där informanten menar att denna typ av arbete inte skulle ha bedrivits för 20 år sedan. Tanken om att skapa visioner fanns inte vid den tidpunkten eftersom kommuner inte vågade drömma på samma sätt. En annan informant menar tvärtom att det bedrevs denna typ av arbete förr men med andra uttryck. Vidare

menare informanten att det var andra frågor som berördes i dessa visioner som kanske kallades idéer.

De måste ha haft någonting som de ville göra, som de har trott på. Men det kan ha varit helt andra frågor. Det kan ha varit att se till att de fattigaste hade mat för dagen, det kan ha varit deras vision.

Politiker

Syftet med visionsarbete beskrivs olika, men svaren grundar sig i samma tanke, att stärka Bjuvs kommun, dess varumärke och invånarnas stolthet. Det ses som en strategi för att ”sätta Bjuv på kartan”. En informant menar att genom visionsarbetet bildas något positivt som belyser ortens kvaliteter som sedan ska generera ett skifte mot något annat. En annan informant beskriver det som att syftet med visionsarbetet var att synliggöra viktiga frågor och att visionen på så sätt kan hjälpa Bjuv genom att vara ”en hävarm för utvecklingen framöver”. Visionen kan därför fungera som ett stöd för det dagliga arbetet med Bjuvs utveckling, menar en informant. Dock påpekar ett flertal att arbetet precis har börjat och att det verkliga arbetet med att förverkliga visionen ligger framför kommunen. Visionen ses som bärande för att kunna kommunicera ut vad kommunen vill och står för, men om det inte händer något konkret kopplat till visionen kan kommunen inte räkna med att den får önskad effekt.

Vid ett flertal intervjuer poängteras vikten av den fysiska förändring i centralorten som politikerna lyckats enas kring. En informant poängterar särskilt att betydelsen av en förändring som en planskild korsning i en liten ort som Bjuv inte får förminskas. Det är någonting som betyder mycket speciellt för medborgarna. Det skapar en positiv anda, vilket enligt informanten kan vara oerhört betydande för Bjuvs fortsatta utveckling.

5.3.2 Organisation

Det allra första initiativet beskrivs av en informant ha kommit från en relativt informell grupp som bestod av ett par tjänstemän och inhyrda konsulter. Samtal mellan konsulter, tjänstemän och politiker gjorde sedan att idén om en visionsprocess växte fram. Det fanns en önskan från den initiala gruppen att ”ge” tanken om ett visionsarbete i Bjuv till ansvariga politiker i kommunfullmäktige eftersom det var kommunfullmäktige som sågs stå väljarna närmast. Att det är kommunfullmäktige som har ägt frågan beskrivs av en informant som ”hur bra som helst”. Att visionen har arbetas fram av politikerna har gjort att de känner sig stolta. Dels genom att politikerna har lyckats enas kring en stor fråga, dels har själva visionens existens skapat tilltro för utveckling. Processen ses som något gemensamt som har växt fram genom samarbete mellan politiker, tjänstemän och konsulter, där vikten av processen poängteras ett flertal gånger.

Av samtliga intervjuer kan utläsas att visionsprocessen i Bjuv inte har karaktäriserats av politiska konflikter, ”är något vi är överens om i Bjuv så är det visionen” säger en informant. En informant menar dock att det i början fanns en

viss motsättning kring hur mycket arbete politikerna var villiga att ägna åt visionsarbetet. Att målet är att Bjuv ska bli bättre och utvecklas ses som en anledning till att alla är överens. Dock påpekas att det finns hundratals önskemål från politikerna på konkreta åtgärder och trots att arbetet än så länge har varit befriat från konflikter går processen nu in en ny fas. Diffusa mål ska konkretiseras och prioriteringar ska göras där beslut om hur kommunens pengar ska investeras kan öppna upp för motsättningar.

5.3.3 Omvärlden

Visionsarbetet ses som något som föddes inne i kommunen som grundades i önskan att göra något för medborgarna, men parallellt med arbetets gång har kommunen blivit allt mer inspirerad av omvärlden och de krav som finns. En informant menar att det idag finns en omvärld som blivit mer kännbar för Bjuv, vidare beskrivs det som en ökad medvetenhet inför vad kommuner kan hamna i. Informanten menar att detta gör att strategiska frågor blir viktiga för kommuner.

[D]et är väldigt viktigt för kommuner i allmänhet och flytta fram positionerna [...] och det är ingenting man bara kan göra en gång så har man det gjort. Utan det har blivit en vardag, man måste förnya hela tiden om man ska bibehålla förtroendet och därav måste man ta till sig nya sätt att tänka, nya sätt att arbeta på. Där, där omvärlden spelar mycket, mycket större roll än innan.

Tjänsteman

Något som ofta nämns i samband med detta är relationen till andra kommuner.

Vi måste konkurrera med våra kommuner runt omkring. För det handlar faktiskt om att få kommuninvånare att flytta till Bjuv. Får vi mer kommuninvånare som flyttar till Bjuv så får vi mer skatteintäkter, alltså det blir en positiv spiral.

Tjänsteman

Samtidigt menar samma informant att trots att konkurrens och marknadsföring har blivit mer centralt är kommunens viktigaste uppgift den traditionella kärnverksamheten och att den verksamheten aldrig får glömmas bort. Marknadsföring och varumärksbyggande är viktigt men får inte överskugga kommunens huvuduppgifter.

I samband med en liknade diskussion lyfter en informant fram att visionsarbetet inte är något som Bjuvs kommun gör för att avsiktligt konkurrera ut andra utan det handlar däremot om att vara medveten om att det finns konkurrens. Vidare poängterar flertalet av de intervjuade att det därför är mycket viktigt med samarbete med andra kommuner. Ett samarbete som ofta nämns är samarbetet med de nordväst skånska kommunerna.

Därför vi måste jobba och slåss [...] Därför är det viktigt att i Skåne nordväst samarbetet, jag poängterar det gång på gång. Vi är inte oss själv nog, vi klara oss inte själv. Därför vill vi vara med och driva Skåne nordväst framåt genom att ha en vision.

Politiker

En annan informant resonerar liknande och menar att samhällsplanering är något som kommunerna borde göra mer gemensamt. Om alla omkringliggande kommuner skulle ha samma mål som Bjuv kommer Bjuv nämligen att vara tillbaka på ruta ett.

[B]estämmer sig Åstorp eller någon annan kommun sig för samma mål [...] Då gäller de alltså, vem får gjort det först.

Politiker

6 Analys

Detta kapitel är uppsatsens analysdel där Bjuvs kommuns visionsarbete diskuteras utifrån ett stadspolitiskt perspektiv.

6.1 Ekonomiska drivkrafter?

Stadspolitik i sin enklaste form kan förstås som samlad politik för städers utveckling med syftet att stärka kommuners övergripande ekonomiska utveckling. Det innebär att det offentliga ska planera och bedriva en tydlig tillväxtorienterad politik för att stärka stadens konkurrenskraft (Dannestam 2009:100ff). Vidare kan effekterna av den förda politiken leda till spridningseffekter och på så sätt gynna hela samhället (Dannestam 2009:109). Ett resonemang som också kan knytas till Bjuv och den utvecklingssträvan kommunen har.

Det intervjumaterial och offentliga dokument som uppsatsen bygger på behandlar frågan om att locka nya invånare för att stärka kommunens ekonomi. Det främsta och mest aktuella målet med visionen är att öka invånarantalet. Anledningen till detta beskrivs i termer av överlevnad och behov. En informant menar, för att kunna överleva som kommun krävs fler invånare för att nå ett ökat skatteunderlag och därmed stärks kommunens ekonomiska förutsättningar. I Bjuvs visionsunderlag ges tydligt uttryck för tankesättet då det exempelvis understryks att det fortsatta strategiska arbetet med visionen ska karaktäriseras av ett ekonomiskt tänkande. Således kan Bjuvs visionsarbete förstås utifrån den ekonomiska ansats som Dannestam lägger på stadspolitik.

Att informanterna använder begrepp som marknadsföring, varumärksbyggande och konkurrens tyder också på en ekonomisk orientering. Även om begreppet konkurrens används med viss försiktighet av informanterna tyder ändå andra svar, exempelvis synen på omkringliggande kommuner, på att konkurrensmedvetenhet finns. Det kan knytas an till det stadspolitiska perspektivet. En informant menar dock att det inte handlar om att konkurrera ut andra kommuner utan om att skapa en medvetenhet om konkurrenssituationen. Dock tyder det på att det trots allt finns en *upplevd* konkurrens vilket kan förstås utifrån stadspolitikens syfte att stärka stadens konkurrenskraft. Informantens tanke om att visionsarbetet inte har betydelse om omkringliggande kommunerna väljer att genomföra samma sak är talade för den upplevda konkurrenssituation som råder bland kommuner.

En informant beskriver det som att kommunen försöker skapa en positiv spiral genom visionen. Visionen och allt vad den innebär är ett försök att locka nya invånare, samma informant menar vidare att effekterna av visionsarbetet ska skapa en positiv spiral i Bjuv. Det kan förstås som nedsippringsprincipen och

syftet med visionsarbetet kan därför vara att stärka den generella ekonomiska utvecklingen i kommunen. Visionen i Bjuv blir således ett ekonomiskt verktyg.

Visionen behöver inte tillskrivas endast ett ekonomiskt och tillväxtorienterat tankesätt. Arbetet med kommunens kärnverksamheter, skola, vård och omsorg, får aldrig glömmas bort, poängterar en informant. Detta ses dock inte lika tydligt i visionsunderlag. Emellertid påpekas det att Bjuv ska bli en bra kommun att bo i, vilket kan tolkas som att dessa verksamheter räknas in. Därmed kan det ekonomiska verktyget även ses ur ett välfärdsperspektiv och att det är välfärden som är den främsta drivkraften. Det kan jämföras med Hall och Hubbards resonemang där de menar att det ena inte måste utesluta det andra (Hall – Hubbard 1996:155). Välfärdstänkande och en ekonomisk orientering på politiken är inte två motpoler. Bra välfärd är beroende av en stark ekonomi och för att skapa en stark ekonomi krävs bra välfärd. Att endast säga att det handlar om ekonomiska drivkrafter ska man därför vara försiktig med. Därmed kan det ekonomiska perspektivet på stadspolitik ifrågasättas. Men hur mycket gynnas *egentligen* medborgarna av själva visionen? Är det *verkligen* en vision som får människor att flytta till Bjuv?

Här kan även en fundering kring begreppet stadspolitik och urban utvecklingsteori lyftas fram. Under studiet av stadspolitik och dess härkomst har jag upplevt det problematiskt att hitta alternativa teorier kring städernas utveckling, då de flesta utgår från ett ekonomiskorienterat perspektiv. Det blir därför svårt att hitta andra utgångspunkter för urban och kommunal utveckling, exempelvis välfärdsfrämjande eller ekologiska. Istället upplever jag att de flesta teoretiska resonemang utgår från ett tankesätt som rör tillväxt. Visserligen är det många som ställer sig kritiska till detta, exempelvis Harvey (1989) och Mukhtar-Landgren (2008), men det är få som kommer med alternativa utgångspunkter. Detta gör det således svårt att få ett bredare perspektiv på denna typ av frågeställningar.

6.2 Den förändrade synen på det lokala

Något som lyfts fram som väsentligt i den stadspolitiska teorin är den nya synen på det lokala. Stadspolitiken ses som gränsöverskridande eftersom den berör politik på andra nivåer och innebär samarbete med andra samhällsaktörer (Dannestam 2009:100ff).

I flertalet intervjuer poängteras vikten av samarbete med de omkringliggande kommunerna. Den upplevda konkurrens som finns i Bjuvs och den ökade samverkan kan knytas an till perspektivet på det lokala. Det kan således kopplas samman med Bjuvs förändrade relation med omvärlden, där konkurrens och samverkan kan ses som konsekvenser av detta. Det är tecken på hur kommunen inte kan "gömma" sig från omvärlden och stämmer väl överens med informantens utsaga om att det finns en omvärld som gör sig påmind i Bjuv. Tecken på detta kan också ses i visionsunderlaget där behovet att i större grad samverka diskuteras. Samverkan är även en del av den framtidsbild som målas upp. Informantens utsaga om att visionsarbetet är viktigt för samarbetet Skåne nordväst

visar också på hur synen på det lokala förändrats. Speciellt då informanten uttrycker det som att en anledning till att kommunen utvecklar en vision är för att stärka samarbetet. Utifrån det väcks därför funderingar om samverkan är något som kommunen vill göra eller något man känner sig tvingade till, således kommer drivkraften inifrån eller utifrån kommunen?

I visionsunderlaget kan också utläsas att samarbete med andra aktörer i form av privatoffentliga partnerskap är en central komponent i det fortsatta strategiska arbetet. Det kan knytas an till flera aspekter av stadspolitiken. Dels är det ett fall av den ökade användningen av *governance*-relationer, dels kan det ses som en konsekvens av det omvärldsberoende som många kommuner i större grad ställts inför.

6.3 Stadspolitiska strategier – ett tvärsektorielt angreppssätt

Stadspolitik handlar om en övergripande syn på åtgärder vilka ska utveckla staden (Dannestam 2009:100). Platsmarknadsföring och visionsarbete kan ses som en del av dessa politiska strategier. De är en del av utvecklingsplanering vilket syftar till att sätta upp långsiktiga mål mot en önskvärd framtid, där handlingen är lika viktigt som resultatet (Christoferson – Öhman 2000:2f; Montin 2007:52).

Av det empiriska materialet kan utläsas att det finns en generell och övergripande syn på Bjuvs utveckling. Inte minst definitionen av visionen talar för detta. ”En attraktiv Söderåskommun med fokus på boende, miljö och näringsliv” (Bjuvs kommun 2011c:26). I denna belyses flera aspekter på kommunens utveckling där många politikområden ingår. I visionsunderlaget står explicit utskrivet att syftet med visionen är att den ska verka som en plattform för fortsatt utveckling, vilket gör att visionen kan ses som ett fall av utvecklingsplanering. Vidare står i dokumentet att visionsarbetet startade som ett stadsomvandlingsprojekt i samband med byggnationen av den planskilda korsningen. Detta ledde till att kommunen ”lyfte blicken” och tog ett helhetsgrepp om utvecklingen. Således har man gått från fysisk planering till något mer abstrakt likt utvecklingsplanering. Den allmänna synen speglas också i informantens tanke kring visionsarbetet som en hävarm för utveckling, där visionen är verktyget. Det kan knytas an till den grundläggande tanken med stadspolitik eftersom det handlar om sammansatta åtgärder för utveckling och Bjuv kan således förstås utifrån detta. Visionsarbetet ses därför som en del i en strategi att klara av att möta de nya åtagandena och kraven från medborgarna att tillgodose deras förväntningar och behov.

Visionsplaneringen i Bjuv kan förstås utifrån det Dannestam benämner som institutionell praktik som karaktäriserar stadspolitiken (Dannestam 2009:105). Viktigt att komma ihåg, som Mukhtar-Landgren påpekar, är att det är lätt att alla utvecklingsinitiativ ses som en förnyelsestrategi och man måste därför vara försiktig med att begreppsliggöra vad som är vad.

Utifrån detta kan även problematiken med det stadspolitiska perspektivet lyftas fram. Stadspolitik är ett samlat angreppssätt för urbanutveckling. Det leder till att teorin berör många olika aspekter vilket gör att det finns risk att den urholkas. Det kan vara svårt att urskilja vad som är vad och hur alla aspekter ska behandlas. Således finns samma risk med de generella angreppssätt som kan ses i Bjuv, om allt ska ingå finns det en risk att strategierna samtidigt inte innehåller något.

6.3.1 Utveckling genom platsmarkandsföring

Platsmarknadsföring handlar om att marknadsföra och profilera en plats för att skapa attraktivitet och på så sätt locka invånare, investerare och turister (Mukhtar-Landgren 2009:129). Genom att bedriva ett visionsarbete i Bjuv bedrivs även platsmarkandsföring i kommunen, där visionen utgör grunden. Det kan utläsas av visionsunderlaget, där det tydligt är utskrivet att visionen ska verka som en handlingsplan för vad kommunen vill stå för och kommunicera utåt. Visionen ska ligga till grund för kommunikationen med omvärlden såväl som internt mot medborgare och verksamheter i kommunen. I intervjuerna nämns begrepp som markandsföring och varumärke. I visionsunderlaget används också dessa begrepp, där en utav visionens främsta syften är att stärka varumärket Bjuv. Det kan förstås utifrån platsmarknadsföringens grundtankar.

I visionsunderlaget såväl som i intervjuerna betonas vikten av att skapa en stolthet bland kommunens medborgare. Det tyder på att det bedrivs en intern platsmarknadsföring och tecken på *civic boosterism* kan ses. Jag ställer mig dock avvaktade till om det i fallet Bjuv handlar om en form av social kontroll likt den Hall och Hubbard beskriver (Hall – Hubbard 1996:162). Något som speciellt talar emot detta är att det i visionsunderlaget poängteras att bilden ska arbetas fram tillsammans med medborgarna. Det kan betyda, vilket även poängteras i visionsunderlaget, att det som eftersträvas är en positiv anda vilket i sin tur skapar självförtroende och leder till attraktivitet. I många av intervjuerna framställs detta som det allra viktigaste med visionsarbetet.

Ytterligare en aspekt på platsmarknadsföringen är den planskilda korsningen som fungerar som ett sätt att konkretisera förnyelsen. Även om den inte kan jämföras med upprättandet av en arena eller ombyggnaden av ett hamnområde kan effekten vara jämförbar, speciellt för invånarna i kommunen. Utåt sett är det möjligt att den fysiska förnyelsen av centrum inte upplevs som häpnadsväckande men internt kan den få stor betydelse, vilket poängteras av flertalet informanter. Detta resonemang kan således knyta an till det teoretiska resonemanget kring hur platsmarknadsföring konkret bedrivs och vilka effekter strategin kan få.

6.3.2 Utveckling genom visioner

Informantens diskussion om att drömma och att sätta upp mål för den kommande framtiden stämmer väl överens med Hall och Löfgrens resonemang kring syftet

med visionär styrning. Särskilt intressant är det när informanten beskriver det som att drömmen kan ärvas av yngre generationer. Det kan tolkas som ett sätt att styra framtiden vilket kan ses som avsikten med samhällsplaneringen från början. Det stämmer väl överens med den definition som ges på visionär styrning som en form av styrning med auktoritativa definitioner av framtiden (Hall – Löfgren 2006:64). Genom visionsarbetet har konsensus skapats kring Bjuvs utveckling, vilket vidare skapar en identitet och en bild av Bjuv. Denna målas upp i visionsunderlaget även definitionen av visionen visar vilken identitet som gemensamt har skapats.

Ytterligare en intressant aspekt på visionsarbete som Hall och Löfgren berör, är att visionsarbete är beroende av konkreta medel för att kunna förverkligas (Hall – Löfgren 2006:63f). Det poängterar även en informant. Om de medel som behövs för att genomföra visionen inte finns kommer arbetet att stanna av och på så sätt misslyckas. Det betyder att det teoretiska påståendet om att själva handlingen i sig är lika viktig som resultatet inte stämmer. Detta eftersom flera av informanterna menar att om inte det finns någon substans i visionen tappar den värde.

Men under många intervjuer och även i visionsunderlaget poängteras också vikten av att kommunen genomför ett visionsarbete, vilket de menar visar på att det finns en styrka och vilja att förändra. Det kan tolkas som att det trots allt är viktigt att bara ha en vision. Det kan även ses som att det är själva processen som är viktigast och att visionen i sig är sekundär. Visionen blir ett verktyg för att uppnå något där visionen på så sätt inte har ett egenvärde. Funderingar väcks därför kring om det alltså behövs en vision för visionen?

6.4 Samstämmighet: framgångsfaktor eller problem?

Resonemanget ovan öppnar upp för funderingar kring vad det är som egentligen avgör om visionsarbetet kommer lyckas eller ej. Av det insamlade materialet kan utläsas att det inte fanns någon större skillnad mellan det som framgår i visionsunderlaget och informanternas utsagor, men informanterna ger däremot djupare förståelse för mekanismerna bakom visionsarbetet. Det kan heller inte utläsas några större skillnader mellan informanternas svar. Även den politiska processen beskrivs som i stort sätt befriad från konflikter. Detta tyder på att visionsarbetet på ett sätt har lyckats, kommunen förmedlar redan en entydig bild. Det väcker dock funderingar kring kommunens kritiska hållning till sig själva och till de strategier som tillämpas.

Det är en del av visionsarbetet att kommunicera en bild av Bjuv, där bilden av arbetsprocessen inkluderas. Det entydiga resultatet kan ses som en styrka för kommunen och det tyder på ett välfungerande samarbete mellan olika delarna i den offentliga förvaltningen. Det visar även på viljan att åstadkomma en förändring. De samstämmiga svaren mellan tjänstemän och politiker kan även tyda på en god implementering av politiska beslut vilket kan ses som en demokratisk styrka. Men kan det leda till att problem målas över och glöms bort? Läggs resurserna på att skapa en attraktiv bild istället för faktiskt bygga upp en

bra kommun? Leder visionen till utveckling på riktigt – är den verkligen en hävarm?

7 Avslutning

I detta kapitel presenterar jag mina slutsatser och besvarar således min frågeställning:

- Hur kan Bjuvs kommunala visionsplanering förstås utifrån teorin om stadspolitik?

7.1 Slutsats

Av analysen kan ses att Bjuvs visionsarbete kan förstås utifrån begreppet stadspolitik ur olika perspektiv. Min slutsats är således att Bjuvs visionsarbete kan förstås från begreppet stadspolitiska främst genom att det handlar om att ta ett helhetsgrepp om Bjuvs utveckling och framtid för att säkerställa kommunens överlevnad. Denna tvärsektoriella ansats vilar på ekonomiskt orienterade strategier där drivkraften i Bjuv är att öka kommunens skatteunderlag vilket så småningom ska gynna alla delar i kommunen. Vidare kan visionsarbetet i Bjuv förstås utifrån de mer konkreta stadspolitiska strategier som kommunen bedriver och genom dessa åtgärder sammanvävs det generella och det ekonomiska perspektivet.

Vidare är mina slutsatser att visionsarbete i Bjuv även kan förstås utifrån en spridning av en generell utvecklingstrend i vilken stadspolitiken ingår. En informant menar att visioner inte är något nytt utan något som alltid funnits, men att visionerna tidigare behandlade andra frågor. Därav kan visionsarbetet och den stadspolitiska diskursen ses som en del av en naturlig samhällsutveckling vilket innebär att parallellt med att samhället utvecklas väcks och berörs nya frågor. Den främsta anledningen till detta kan förstås som en diffusion mellan svenska kommuner, där nya tankesätt om utvecklingen sprids och där det stadspolitiska perspektivet är ett utav dessa. Således ska visionsplaneringen i Bjuv inte endast förstås utifrån ett stadspolitiskt perspektiv utan också som ett mer övergripande tankesätt. Där små kommuner som Bjuv bedriver samma strategier som miljonstäder. Jag tror därför liksom flertalet informanter att medvetenheten om omvärlden hos de personer som ska verka för Bjuvs bästa, det vill säga Bjuvs ledande politiker och tjänstemän, är en central del av visionsarbetet existens.

7.2 Förslag på vidare forskning

Under arbetet med uppsatsen har jag funnit ett antal uppslag till fortsatt forskning. Min största fundering handlar om effekterna av kommunala visionsarbeten. Utvecklingsstrategin handlar om långsiktiga mål där det troliga resultatet ses långt senare. Det hade därför varit intressant att studera visionsarbete efter en längre tid och se om det fick förväntad effekt. Detta skulle kunna göras i en form av utvärderingsanalys. Har kommunen stärkt sina ekonomiska förutsättningar och attraheras människor av denna typ av projekt, är aspekter som skulle kunna belysas. En sådan studie hade med fördel kunnat göras som en jämförande studie mellan kommuner. Något som också skulle kunna göras är en teoriutvecklande studie som presenterade alternativa tankesätt kring staden än det ekonomisk orienterade perspektiv som genomsyrar den urbana teoribildningen idag.

8 Referenser

8.1 Primärkällor

8.1.1 Intervjuer

- Lindell, Ninnie, 2012. Oppositionsråd i Bjuv. Intervju 30 april 2012.
- Magnusson, Kristina, 2012. Kommunchef i Bjuv. Intervju 3 maj 2012.
- Olsson, Anna, 2012. Dåvarande konsult från Atkins AB och projektledare för Bjuvs visionsarbete. Intervju 11 maj 2012.
- Roos, Bert, 2012. Ordförande i kommunfullmäktige i Bjuv. Intervju 26 april 2012.
- Skoog, Göran, 2012. Dåvarande stadsbyggnadschef i Bjuv. Intervju 26 april 2012.
- Sundberg, Christel, 2012. Samhällsutvecklingschef i Bjuv. Intervju 26 april 2012.
- Svalö, Stefan, 2012. Kommunstyrelsens ordförande i Bjuv. Intervju 26 april 2012.

8.1.2 Offentliga dokument

- Bjuvs kommun 2006= *Översiktsplan Bjuvs kommun 2006*. Bjuvs kommunfullmäktige, 2006.
- Bjuvs kommun 2010= Protokoll kommunfullmäktige 2010-04-29. Bjuvs kommunfullmäktige, 2010.
- Bjuvs kommun, 2011a= Visionsunderlag. *Berättelsen om visionsarbetet 2010. Dokumentation av visionsarbetet under 2010 och ett underlag till det fortsatta arbetet med visionen*. Bjuvs kommun, 2011.
- Bjuvs kommun, 2011b= Protokoll kommunfullmäktige 2011-03-31. Bjuvs kommunfullmäktige, 2011.
- Bjuvs kommun, 2011c= Protokoll kommunfullmäktige 2011-06-16. Bjuvs kommunfullmäktige, 2011.

8.2 Sekundärkällor

- Almqvist, Roland, 2006. *New public management – om konkurrensutsättning, kontrakt och kontroll*. Malmö: Liber.
- Berglund, Elin – Göran Cars – Krister Olsson, 2006. *Är det möjligt med kultur? Kultur som strategi för regional utveckling – möte och möjligheter i norra Kalmar län*. Arbetsrapport. Stockholm: Institutionen för samhällsbyggnad och miljö, KTH Arkitektur och Samhällsbyggnad. Tillgänglig: <http://www.vimmerbyakademin.se/upload/arkiv/Är%20det%20möjligt%20med%20kultur.pdf>. Hämtdatum: 2011-12-13.
- Bryman, Alan, 2008. *Social Research Methods*. Oxford: Oxford University Press.
- Christofersson, Inger – Jon Öhman, 2000. *Mot en kommunalutvecklingsplanering? – fallstudier över Sveriges kommuner*. Uppsala: Ascender.
- Dannestam, Tove, 2009. *Stadspolitik i Malmö. Politikens meningsskapande och materialitet*. Diss. Lund: Statsvetenskapliga institutionen, Lunds universitet..
- Granberg, Mikael, 2004. *Från lokal välfärdsstat till stadspolitik. Politiska processer mellan demokrati och effektivitet: Vision Mälarstaden och Östra Hamnen i Västerås*. Diss. Örebro: Örebro Studies in Political Science, Örebro Universitet.
- Hall, Tim – Phil Hubbard, 1996. "The entrepreneurial city: new urban politics, new urban geographies?", *Progress in Human Geography*, vol. 20, nr. 2, s. 153-174.
- Hall, Patrik – Karl Löfgren, 2006. *Politisk styrning i praktiken*. Malmö: Liber AB.
- Harvey, David, 1989. From managerialism to entrepreneurialism: the transformation of urban governance in late capitalism. *Geografiska Annaler*, vol. 71, nr. 1, s. 3-17.
- Hollis, Martin, 2008. *The philosophy of social science: an introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Knox, Paul L. – Steven Pinch, 2010. *Urban social geography: an introduction*. Sjätte upplagan. Harlow: Prentice Hall.
- Lieberg, Mats, 2000. *Ungdom i småort. Om ungdom, identitet och lokala livsformer*. Asplundsbiblioteket Rapport R 1:2000. Lund: Lunds tekniska högskola.
- Lundquist, Lennart, 1993. *Det vetenskapliga studiet av politik*. Lund: Studentlitteratur.
- Montin, Stig, 2007. *Moderna kommuner*. Tredje upplagan. Malmö:Liber.
- Mukhtar-Landgren, Dalia, 2008. "Entreprenörstaden" i Mekonnen Tesfahuney – Magnus Dahlstedt (red.) *Den bästa av världar?: betraktelser över en postpolitisk samtid*. Hägersten: Tankekraft. s. 222- 250.
- Mukhtar-Landgren, Dalia 2009. "Om gammalt och nytt i marknadsföringen av staden" i Stig Montin – Gun Hedlund (red.) *Governance på svenska*. Stockholm: Santérus Förlag, s. 129-158.
- Möllerström, Veselinka 2011. *Malmö's omvandling: från arbetarstad till kunskapsstad : en diskursanalytisk studie av Malmö's förnyelse*. Diss. Lund: Medie- och kommunikationsvetenskap, Lunds universitet.

- Mörth, Ulrika – Kerstin Sahlin-Andersson, (red.) 2006. *Privatoffentliga partnerskap. Styrning utan tvång och hierarkier?* Stockholm: SNS Förlag.
- Nationalencyklopedin 2012. ”Planskild korsning” Tillgänglig: <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/planskild-korsning>. Hämtdatum: 2012-05-18
- Nordström, Lars, 1995. ”Inledning” i Karin Cedhagen (red.) *Visioner som styrmedel?* Seminarierapport 1995:1 Reväst.
- Pierre, Jon, 2009. ”Tillväxtpolitikens styrningsproblem” i Jon Pierre, – Göran Sundström, (red.) 2009. *Samhällsstyrning i förändring*. Malmö: Liber
- Pierre, Jon – Göran Sundström, 2009. ”Samhällsstyrning i förändring i Jon Pierre, – Göran Sundström, (red.) 2009. *Samhällsstyrning i förändring*. Malmö: Liber
- Pierre, Jon, 2011. *The politics of urban governance*. New York/Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Røvik, Kjell Arne, 2008. *Managementsamhället samhället. Trender och idéer på 2000-talet*. Malmö: Liber.
- Stigel, Jørgen – Søren Frimann, 2006. ”City Brandning – All smoke, No fire?” *Nordicom Review*, 27 s. 243-268.
- Söderman, Inga, 2012. ”Bjuv” i *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig: <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/bjuv/129922>. Hämtdatum: 2012-05-15.
- Teorell, Jan – Torsten Svensson, 2007. *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*. Stockholm: Liber.

Bilaga

Intervjumall

(1) Inledande frågor om informanten

Vad arbetar du med?

Hur länge har du arbetat med detta?

Under hur lång tid har du varit inblandad i Bjuvs visionsarbete?

(2) Kommunen Bjuv

Kan du beskriva Bjuv?

Hur ser situationen i Bjuv ut idag?

Bjuvs utvecklingen?

Vad finns det för styrkor och svagheter med Bjuv?

Vart ska Bjuv?

Vart vill kommunen komma - hur ser framtidsplanen ut?

(3) Kommunalt visionsarbete i Bjuv

Varifrån kom idén att skapa en vision för Bjuv?

Varför kommunal visionsplanering?

Vad är ert syftet med att genomföra ett visionsarbete?

Vad är det som är bra med kommunalt visionsarbete?

Hur kan visionsarbete hjälpa Bjuv?

(4) Organisationen kring visionsarbete

Vem/vilka tog initiativet till visionsarbete?

Vem/vilka har drivit processen?

Vilka har varit inblandade – nyckelpersoner?

(5) Arbetet med visionen idag

Hur arbetar ni med visionen idag?

Hur arbetar ni med att förverkliga visionen?